

CREDI MUS

NR. 2 - 2021

LES OM:

- VEIEN TIL PRESTESKAPET
- SYKESALVING MED AUGUSTINS BEKJENNELSER
- TEOLOGI I RINGENES HERRE

Adresse:

Credimus
Akersveien 16 a, 0177 Oslo
Tlf.: 23 21 95 40
E-post: credimus@nuk.no
ISSN 1503-7959

Utgiver:

Norges Unge Katolikker (NUK)
Akersveien 16 a, 0177 Oslo
Tlf.: 23 21 95 40
E-post: nuk@nuk.no
Web: www.nuk.no

Redaksjonen:

Marta Wade
Peder Josef Foss
August Wade
Esbjørn Solberg
Øyvind Johannes Evenstad

Gjesteskribenter:

p. Pål Bratbak
Augustins bekjennelser
KUT

Layout:

Karol Michalczuk

Forsidebilde:

James Colema / Unsplash

Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Om bladet:

Credimus er et katolsk blad for betalende medlemmer av NUK over 19 år. Andre kan abonnere på bladet for kr. 150,- i året.

Gaver mottas med takk! Konto-nummer 3000 16 91399. Merk innbetalingen med "Credimus".

Med mindre annet er angitt, er bibelsitater hentet fra Bibel 2011 © Bibelselskapet.

LEDERHILSEN

Kjære lesere!

Når dere får denne utgaven så er vi igjen i Adventstiden og forbereder oss til å feire Vår Herres komme til jorden, selve Inkarnasjonen! Vi i Credimus har jobbet hardt for å gi dere nytt åndelig påfyll for disse mørke dagene. Men det er mye lys i den mørke vintertiden! Vi er tilbake i vår normale hverdag, som betyr at vi kan gå i kirken og delta i Messene fysisk. For en glede! Jeg håper at alle dere utnytter dette så mye dere kan. Det er vår største gave, å kunne ta i mot Jesus i kommunionen, kunne være så forenet med Ham. Vi får også nådegaver til å bli helgener! Guds nåde er i oss og det er også Ham andre skal se i oss når de møter oss. Jesus selv, boende i våre hjerter. Dette er de sakramentale gavene vi får fra Gud og Kirken. De er en utrolig vakker forberedelse til feiringen av Jesu fødsel. Vi inviterer dere til å lese mer om disse synlige tegn av Guds kjærlighet til oss. I denne utgaven snakker vi nemlig om sakramenter. Sakramenter er synlige tegn på en usynlig, hellig virkelighet og disse gjør også det de presenterer. Hva betyr dette i praksis? Hvilke gaver får vi av de ulike sakramentene? Hvordan foregår de og hvorfor er de så viktige for vår frelse?

Ta opp Credimus og les! Og ikke minst, ta i mot sakramentene!

Velsignet advent fra oss og måtte Kristus, som kommer ned til oss fra Himmelen og blir et menneske for oss, alltid ha førsteplass i våre hjerter!

Med forbønn for dere,
Redaktør
Marta Wade (tidl. Krakus)

Scan og les mer
Credimus!

privat

INNHold

<i>Salme og bønn</i>	4
<i>En kort introduksjon til sakramentene</i>	6
<i>Dåp og ansvar</i>	10
<i>Konfirmasjonens frukter</i>	13
<i>Hvordan foregår et kriftemål</i>	15
<i>En invitasjon til det katolske livet</i>	17
<i>Credimus anbefaler: STEDER</i>	18
<i>Våre tanker om eukaristi</i>	20
<i>Om sykesalving</i>	21
<i>Veien til prestevielsen</i>	22
<i>Ekteskapets sakrament</i>	26
<i>Ringenes Herre</i>	30
<i>NUKs Aktivitetskalender 2022</i>	34

BØNN TIL KOMMUNION FRA ST. THOMAS AQUINAS

«Herre, hellige Fader,
allmektige, evige Gud.
Jeg takker deg for at du av din
miskunn uten min fortjeneste har
villet mette meg, din uverdige og
syndige tjener, med din Sønn,
vår Herres Jesu Kristi dyre
legeme og blod.

Jeg ber at denne hellige
kommunion ikke må bli meg til anklage og dom, men et middel til frelse og
forlatelse for mine synder.

Måtte den kle meg i troens rustning og den gode viljes skjold, frigjøre
meg fra mine laster, utrydde begjæret og den onde lyst, så jeg kan vokse
i kjærlighet og tålmod, ydmykhet og lydighet og i all dyd. Måtte denne
næring værne meg trygt mot mine fienders angrep, de synliges såvel som
de usynliges, og binde meg i troskap til deg, den ene og sanne Gud, som
pantet på en salig død.

Måtte du føre meg - en synder - inn til gjestebudet, herlig over all forstand,
der du sammen med din Sønn og den Hellige Ånd er de helliges lys og
deres evige glede; oppfyllelsen av alle deres lengsler, lykkens og salighetens
fullkomne sum.

Ved Kristus, vår Herre. Amen.»

SALME 23

Herren er min hyrde,
jeg mangler ikke noe.
Han lar meg ligge i grønne enger,
han leder meg til vann der jeg finner hvile.
Han gir meg nytt liv.
Han fører meg på rettferdighets stier
for sitt navns skyld.
Om jeg enn skulle vandre i døds skygges dal,
frykter jeg ikke noe ondt.
For du er med meg.
Din kjepp og din stav,
de trøster meg.
Du dekker bord for meg
like foran mine fiender.
Du salver mitt hode med olje.
Mitt beger renner over.
Bare godhet og miskunn
skal følge meg alle mine dager,
og jeg skal bo i Herrens hus
gjennom alle tider.

EN KORT INTRODUKSJON TIL SAKRAMENTENE

Tekst: Peder Josef Foss

Foto: Girolamo Imperato, e Crucied
Christ as the Source of The Seven
Sacraments, in Sant' Elia a Pianisi

Photo: F. Valente

Marian Sisters of Santa Ro

”

«For i [Kristi] kropp bor hele guddomsfylden, og i ham, som er hodet for alle makter og åndskrefter, har dere fått denne fylden. I ham ble også dere omskåret, men ikke av menneskehender.»

Kolossoerbrevet 2,9–8

■ Kirken ble grunnlagt av Det inkarnerte Ord så Den Hellige Treenighet kunne gi av seg selv, ved å kalle alle mennesker til delaktighet i sitt guddommelige liv og sin fullkomne salighet (se *Den katolske kirkes katekisme* (KKK) 758-59). Gud Sønnen ble menneske og led døden på Korset for å frelse oss fra synd, og Han gjenoppstod for å gi oss det evige liv. Dette er grunnleggende kristendomskunnskap, at «vi er blitt rettfærdige ved Kristi blod» (Rom 5,9). Da må vi spørre: *Hvordan kan Kristi blod, utgytt på Golgata for 2.000 år siden, formidle nåde, liv og tilgivelse på tvers av tid og rom til dem som tror på Evangeliet i dag?*

Synlige nådemidler

Svaret er De syv sakramenter, som gjør oss til lemmer på Kristi Legeme. Kristus sa selv: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike» (Joh 3,5) og «Hvis dere ikke eter Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere» (6,53). Ved sitt siste Påskemåltid tar Han et stykke brød og et beger vin og uttaler de velkjente, men bestandig mystiske innstiftelsesordene: «DETTE ER MITT LEGEME», «DETTE ER MITT BLODS KALK». Ved sin himmelfart sender Han apostlene ut, ikke bare for å forkynne Guds Ord for alle mennesker, men for å døpe dem og lære dem budene (Matt 28,19–20). Gjennom hele det nye testamente hører vi at Kristus og apostlene Hans brukte synlige tegn til å formidle Guds nåde:

dåp, håndspåleggelse som fullendelse av dåpen, brød og vin som blir Kristi Legeme og Blod, tilgivelse av synd, salving av syke med olje, innsettelse av biskoper, prester og diakoner ved håndspåleggelse, og om ekteskapet. Disse ytre tegnene, innstiftet av Kristus og gitt til Kirken, som formidler og virker Guds nåde, kaller vi *sakramenter*.

Virker hva det symboliserer

Et sakrament gjør mer enn bare å symbolisere nåde. I tillegg til å *symbolisere* nåde, må et sakrament *formidle* nåde – det må virke og inneholde hva det symboliserer, som en slags inkarnasjon av nåden. Dåpen er ikke bare et symbol på frelsen, dåpen gir frelsen – Peter skriver at dåpen «nå frelser dere» (1 Pet 3,18). Paulus spør retorisk: «Velsignelsens beger som vi velsigner, gir det ikke del i Kristi blod? Brødet som vi

bryter, gir det ikke del i Kristi kropp?» (1 Kor 10,16). Sakramentene bærer faktisk på den nåden de viser til. Dette gjør de, ikke i kraft av menneskelige gjerninger, men i kraft av at Gud har villet det slik. For å kunne formidle og inneholde nåde, må det hellige tegnet være innstiftet av Gud selv, slik at Han ved det som instrument kan kommunisere sitt helliggjørende liv til mennesket. Kun Gud kan gi guddommelig nåde, kun Gud kan frelse, og da må de tegnene som virker nåde være anordnet, innstiftet og åpenbart av Ham.

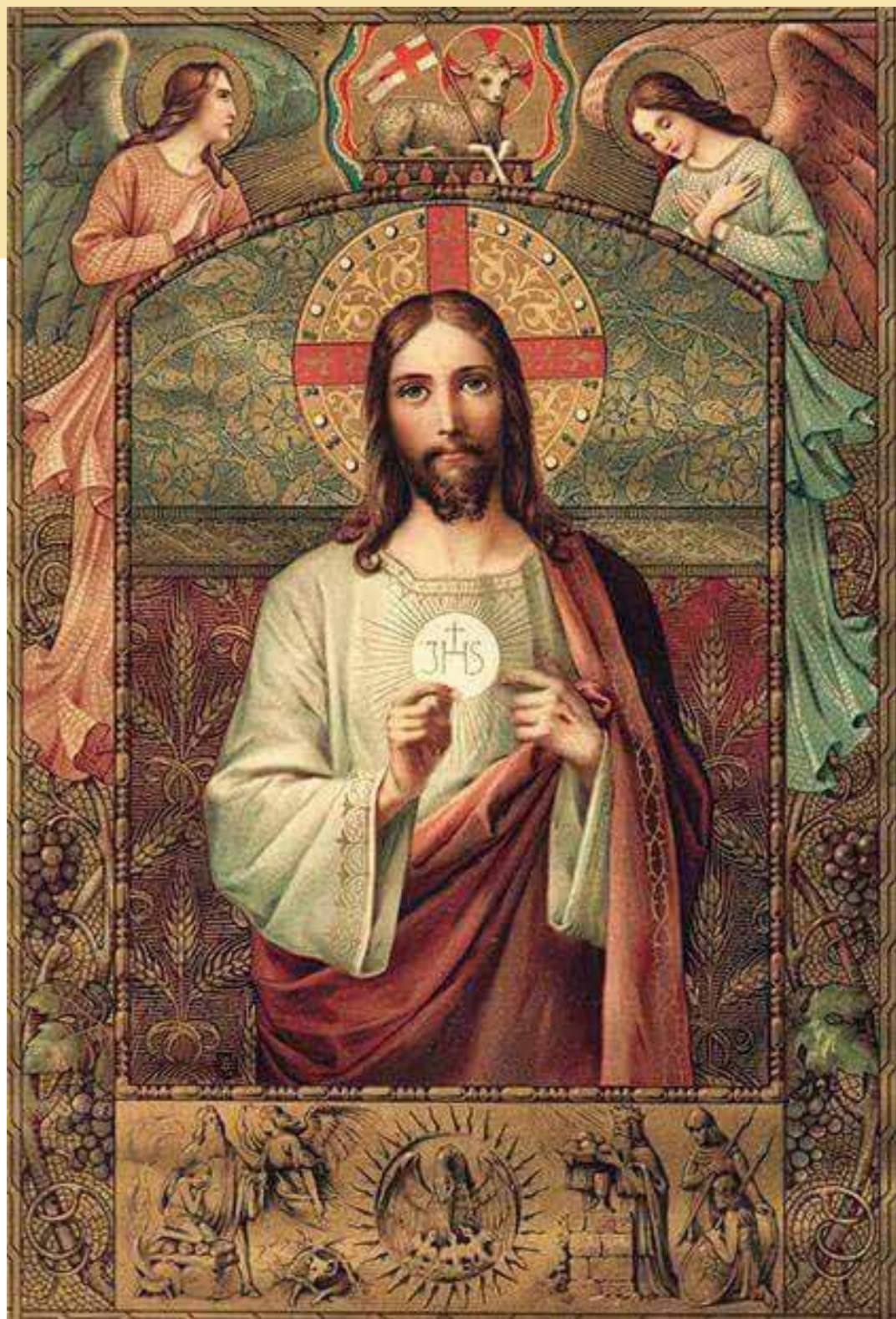
Hvorfor sakramenter?

Men hvorfor skulle Gud velge å frelse oss slik, hvorfor er sakramenter nødvendige for frelsen? Hl. Thomas Aquinas stilte nettopp dette spørsmålet, og han gir tre grunner: (i) fordi mennesket, bestående av kropp og sjel, oppnår viss-

het om det usynlige gjennom det synlige, (ii) fordi synd har gjort mennesket fokusert på kroppslige ting og derfor kunne gått glipp av frelsen om den kom ved rent åndelig midler, og (iii) fordi vi ved å praktisere disse sanne tegnene ikke så lett skulle fristes til avgudsdyrkelse og overtro (*S.Th. III q.61 a.1*). Det følger altså av vår tilstand som mennesker, åndelige og kroppslige vesener som vi er, at vår frelse både er åndelig og kroppslig. Synden er en åndelig ondskap som gjør oss til slaver for det kroppslige, sakramentene er et kroppslig gode fra Gud som gir oss frihet i Ånden (Rom 7,6).

Gud valgte hele tiden å åpenbare seg og sin frelsesplan i ting vi kunne se, helt fra den brennende busken og nedstigningen på Sinai, til selve inkarnasjonen. Når Han sender sine engler med bud til menneskene, fremstår de alltid med synlige skikkelser, selv om de er rene ånder. Når Gud inngår pakten med Abram og gjør ham til Abraham, forsegler Han den med et ytre tegn: «Alt av hankjønn hos dere skal omskjæres» (17,10). Gjennom Andre Mosebok er *Arons stav* Guds utvalgte redskap: den forvandler Nilen til blod (2 Mos 7,17), sender frosker (8,5) og så lus (8,16) over hele Egypt,

Alle sakramentene har Gud som mål, og inneholder frelse, men ett av dem, Eukaristien, er Gud Ords eget nærvær i blant oss, og derfor er alle «de øvrige sakramentene knyttet til eukaristien og henordnet til den»

skiller Rødehavet (14,16), og lot vann renne fra klippen (17,6). Den er så synonym med Guds kraft at den kalles «Guds stav» (17,9). Gud trengte ingen stav, men Han valgte å bruke den, slik at når Moses påkalte Herrens navn idet han brukte staven, skulle folket se at det virkelig var Gud som handlet. I Andre Mosebok innvier Gud også levittenes presteskap, som skulle bære frem offer for folkets synder, og Han gir en lov om hvordan vigsel skal skje (2 Mos 29,1–38). I 2 Mos 25 ber Gud Moses lage Paktens Ark, et tegn på Hans nærvær, og bordet til skuebrødene og sier: «Se til at det alltid ligger skuebrød på bordet for mitt ansikt!» (25,30)

Det nye testamentet er at Gud Sønnen kom til vår verden for å oppfylle loven (Matt 5,17), ved å fullbyrde Det gamle testamentets tegn, som var «løfterike omriss» (Hl. Augustin, *Om ånden og bokstaven*, 23), og Han kom for å innstifte nye tegn som inneholdt den nåde de gamle hadde lovet og forutsagt.

De syv sakramenter

Kirken har under Den Hellige

Ånds veiledning fastslått syv nådebringende sakramenter: dåp, ferming, eukaristi, skriftemål, sykesalving, ordinasjon og ekteskap. Alle er innstiftet av Jesus Kristus selv (KKK 1114), og inneholder nåden de betegner. Alle sakramenter har en materiell side ved seg, f.eks. helling av vann, salving med olje, brød og vin, etc., og de har ord som en gyldig forretter skal bruke, f.eks. «N., jeg døper deg i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.» Det er akkurat syv sakramenter fordi de til sammen utgjør et fullstendig åndelig liv: fødsel (dåpen), oppvekst (ferming), ernæring (eukaristien), forsoning (skriftemål), helbredelse (sykesalve), og tjeneste for Kirkens fellesskap (ordinasjon og ekteskap). Alle sakramentene har Gud som mål, og inneholder frelse, men ett av dem, Eukaristien, er Gud Ords eget nærvær i blant oss, og derfor er alle «de øvrige sakramentene knyttet til eukaristien og henordnet til den» (KKK 1324). I Dåpen får vi en ny, indre, livgivende omskjærelse, som avskaffer den gamle, som var svak og unyttig (sml. Kol 2,11–12; Heb 7,18), i Eukaristien får vi del i det ene, sanne offer (Heb 7,27)

og i det katolske prestedømme som bærer det frem, ser vi deltakelsen i Kristi ene prestedømme (7,24), skikken til å tilgi synder (Joh 20,23), til å salve de syke så de blir styrket (Jak 5,14), og for biskopenes del, å formidle Den Hellige Ånd til de døpte i fermingen (Apg 8,17). I Eukaristien ser vi også Kristi selvoppofrelse for sin brud, Kirken, og hennes helhjertede svar, en fruktbar og fullstendig overgivelse til hverandre som mannen og kvinnen etterligner i ekteskapet, slik at huskirken preges av tjeneste og kjærlighet.

Vi har nå sett at Gud ønsker å frelse sitt folk ved sakramentene, synlige tegn som virker usynlig nåde. Dette besluttet Han i sin uendelige visdom fordi vi består av både kropp og sjel, og derfor trenger konkrete, ytre tegn som gir oss del i den usynlige nåden Kristus led, død og oppsto for å skjenke oss. Med en slik forståelse er det klart hvorfor vår tro er så uløselig bundet til sakramentene, at vi umulig kan leve evig uten dem, og hvorfor vi så ofte som mulig skal motta dem med ærbødighet og med bunnløs *eucharistia*, takksigelse.

DÅP OG ANSVAR

■ **Dåpen er det grunnleggende sakramentet. Det er i dåpen vi får del i Jesu Kristi lidelse, død – og oppstandelse (se Rom 6), samt i Hans identitet som prest, profet og konge (se Katekismen 784-6). Likevel er dåpen det sakramentet jeg har tenkt minst på (ved siden av sykesalving). Det er ikke noe jeg har trengt å ta stilling til – før nå. Nå er tiden kommet der barn døpes i hopp og sprett og tjo og hei. Dette er verdt en refleksjon, for dåpen sier «her er jeg!».**

Dåp er alvorlig. Det er dette alvoret jeg vil reflektere rundt, og alvoret springer ut av den teologiske virkeligheten. Dette å dø med Kristus i dåpen for å oppstå med Ham til evig liv er jo nettopp alvorlig. Katekumenene er klar over alvoret, i motsetning til små dåpsbarn. Følelsen av respekt og ærefrykt strekker seg også til faddere, foreldre og forhåpentligvis hele familien og menigheten. Disse menneskene har et særlig ansvar for at den dømte skal oppdras og formes i tro, håp og kjærlighet til Gud. Det er ikke forventet at dåpskandidatene skal ha en fullkommen eller en moden tro, som det heter i Katekismen (1253), men at dåpen skal være et springbrett på veien.

Å leve isolert som troende katolikk er nesten helt umulig. Å utvikle sin katolske tro alene er enda vanskeligere. Man tren-

ger ikke å bo i distriktene for å leve isolert som katolikk. Det holder å ikke kjenne folk i menigheten; å ikke ha nære venner eller nær familie som deler vår tro. Her rører vi ved en av de viktigste egenskapene i det religiøse livet: ansvar. Vi har ansvar for oss selv – er vi flinke til å tilrettelegge for at troen, håpet og kjærligheten skal vokse i oss? Vi har også ansvar for fremmede og bekjente: er noen nylig blitt interessert i troen, uten å kjenne praktiserende katolikker? Noen mennesker har vi særlig ansvar for: våre barn og fadderbarn.

Foreldre har som oppgave «å oppfostre det liv som Gud har gitt i deres varetakt» (KKK, 1251). De har ansvar for alle barnas behov. I forlengelse av ansvaret for barnet, holder det ikke å bare se til det fysiske, og glemme den åndelige virkeligheten. Foreldrene er

ansvarlige for hele mennesket, og mennesket er skapt av Gud og for Gud, og kan ikke finne sann lykke andre steder enn hos Ham, som Augustin skriver i Bekjennelser: «Du gir oss selv lyst til å prise deg. For du har skapt oss til deg, og vårt hjerte er urolig inntil det finner hvile i deg.»

Religiøs tro og opplæring kommer ikke av seg selv og det overlever ikke i et vakuum. Det kan heller ikke «outsources

til kateketene uten at barna har den med seg hjemmefra. Det er som å begynne på barneskolen uten å ha blitt eksponert for språk overhead. Kateketene ønsker vel og arbeider godt, men oppgaven er umulig: å ta igjen det tapte som barna skulle lært fra foreldrene sine.

Hvor mye har foreldrenes tro å si for barnas tro? En studie fra Sveits forsøkte å svare på dette: «The Demographic

Characteristics of the Linguistic and Religious Groups in Switzerland» av Werner Haug and Phillippe Warner (1999). Statistikken viser at barn med praktiserende far og mor har 33 % sjanse for å bli kirkegjengere. 25 % faller fra. Når bare moren praktiserer derimot, mens faren går i kirken en gang i blant, blir bare 3 % av barna kirkegjengere, mens 38 % forlater troslivet fullstendig. Foreldrenes tro, og særlig farens tro, har altså mye å si for

barnas religiøse liv, som vi vet begynner i dåpen.

De som døper barna sine, omfavner et oppdrag fra Gud. Foreldre er konger for barna sine: de sørger for føde, husly og trygghet. De er også prester og profeter: de leder barna i troslivet og vitner for dem om Gud som elsket dem så høyt, at Han gav sin egen Sønn for at de ikke skulle gå fortapt, men ha det evige liv i eie. På en måte de aldri har gjort før må nybakte foreldre leve i tråd med sin egen kongelige, prestelige og profetiske stand, en stand de fikk da de selv ble døpt. Ansvarer som foreldre er altså ikke en distraksjon fra det kristne liv, men fremhever, styrker og omfavner kallet i aller høyeste grad.

Heldigvis står ikke foreldrene alene i ansvaret. Hele Kirken er ansvarlige for både små og store nydøpte, og særlig faddere. Faddere utpekes av foreldrene nettopp til denne oppgaven: å være forbilder i tro, håp og kjærlighet, samt å aktivt bidra til oppdragelsen av barnet. Særlig faddere, men også alle dem som tar ansvar, lever ut sitt kall som prest, profet og konge.

Nå som jeg selv tar på meg dette ansvaret, både som dåpsfadder og snart som far, kjenner jeg meg nærmere min egen dåp enn noen gang. Det er i dåpen preste-, profet- og kongekallet mitt er grunnfestet, og det er ansvaret jeg nå står i som lar meg leve ut min

oppgave som døpt. Nåden jeg fikk i dåpen 31. oktober 1997, blir virkeliggjort for meg i dag, 2021: delaktighet i Jesu Kristi lidelse og død, oppstandelse og herlig. Og hopp og sprett og tjo og hei, med vievann jeg korsrer meg, for dåpen sier: «husk på meg!»

KONFIRMASJONENS FRUKTER

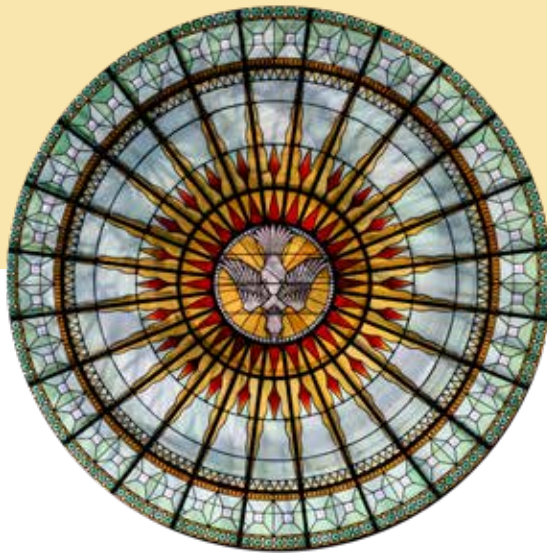
Slik er det og med våre trosliv, for alle mennesker inneholder Ordets frø. Dette er frøene av fornuft og god vilje som Gud fra starten av har plantet i oss, og som gjør oss disponert til å ta imot han. Om disse frøene får nok næring (og vann), blomstrer de og bærer frukt.

Når vi i dåpens vann slutter oss til Kirken, og når vi sier ja til og mottar konfirmasjonens sakrament, er dette den samme utfoldelsen. I begynnelsen vet ikke frøet å vanne seg selv, og forstandere må dyrke det frem. Konfirmasjonen blir da overgangen fra det som andre med vår velvilje i tankene fører oss inn i, til voksenlivet, hvor vi selv fører denne utviklingen videre. En snakker om å «si ja til dåpens kall», og det er nettopp det vi gjør, vi tar til oss selv det som er oss gitt. Om man konverterer og ikke har blitt døpt før, mottar man ofte begge sakramentene med kort mellomrom, i øst-katolske ritus ofte i en og samme messe. Etter konfirmasjonen, der man mottar den Hellige Ånds gaver, mottar man Kristus i eukaristien, konvertitter for første gang. Det er denne mottagelsen av nye gaver fra den hellige ånd som kobler

konfirmasjonen til dåpen, og som gjør den spesiell.

Våre individuelle liv i Kirken og som medlemmer av vår familie blir et bilde på den Kirke vi blir innlemmet i. Hl. Kardinal Newman snakker i sitt essay *On the Development of Christian Doctrine* om dogmenes utfoldelse i Kirkehistorien, og som vi kjenner til fikk dette senest utspring i fastsettelsen av Mariadogmene. Kirkens lære, dens tradisjon og praksis, blir som en utfoldelse og manifestasjon av frø, grunnleggende til stede fra starten av. Disse er frøene som Jesus har plantet, som han har sådd gjennom apostlene. Samtidig som vi har blitt overlevert dåpen uten å forstå, har vi blitt gitt en levende, stadig voksende Tradisjon som er rikere enn vi kan begripe. Og når vi da senere kan godta og delta i våre kall gjennom konfirmasjonen, er det i fullstendiggyørelse, i gradvis større forståelse. Som solsikkene strekker seg etter solen, strekker vi grunnleggende sett oss alltid etter det gode. Nettopp fordi vi i dåpen og i Kirken finner det som er sant og godt, er det her vi finner denne blomstringen vi lengter etter. På tross av alle forfølgel-

■ Det sies at små barn er som frø, et uferdig frampek mot en fremtidig virkelighet. På samme måte som en plante vokser og spirer, utvikler et menneske seg fra å være en nesten usynlig sammen-smelting av små celler, til en kompleks organisme. Men paradoksalt nok er dette frøet, selv om det kanskje ligner mer på andre klumper i utseende, allerede det treet og det mennesket som det i sin essens er ment til å være, det samme mennesket og treet som vi ser utfolde seg og spre sine greiner for våre øyne.

ser, skandaler, krig, revolusjon, ondskap og hykleri, blomstrer Kirken selv den dag i dag, som Kristi evige Brud. Og på tross av all lidelse, synd og skam vi blir utsatt for og utsetter oss selv for i våre liv, ønsker Gud vår endelige blomstring som hellig, slik at vi som brud kan bli forent med Ham.

Konfirmasjonen er selve nøkkelten til den hellige ånds virke i historien. Vi blir gitt en rikere gave enn noe annet, nemlig den hellige ånds gaver, men vi må ta dem imot for å la dem virke i oss. Dermed blir konfirmasjonen, vårt frivillige ja til å delta i Guds plan for oss, middelet som driver historien og Kirken fremover. Dette gjenspeiles i apostlene på pinsedag, som for første gang mottok Den Hellige Ånds gaver, og selvsagt Maria, den første kristen, som med sitt «Ja» muliggjorde både vår og sin egen frelse, gjennom å ta imot Frelseren ved Den Hellige Ånd.

Alle helgener gjenspeiler på en eller annen måte denne samme frivillige mottakelse, i det de lar Gud så gode frø i deres liv, og blomstring, i det de lar deres liv bære frukt, og være til gjødsel. Denne grunnleggende strukturen gjenspeiler en himmelsk virkelighet, nemlig Guds «apofatiske» natur. I det at vi ikke bare forblir gode, men stadig vokser i verdighet gjennom å leve troens liv, gjenspeiler vi hvordan Gud ikke bare er god, men alltid mer god, mer uforståelig og mer mystisk enn vi kan begripe.

Man kan jo her anklage meg for å være for romantisk. Mange konfirmanter i dag i vårt land faller fra, og det er ikke så enkelt å hverken bli en helgen selv eller å forkynne til andre som en skulle håpe. Og her er det godt å være tydelig med hva som kreves. Som Kristus sier, «Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og hver dag ta opp sitt kors og

følge meg». Hver dag krever Kristus av oss å ta opp vårt Kors. Det er ikke nok å si ja bare i konfirmasjonen, for konfirmasjonen og dåpens løfter må fornyes hver dag, hver time av dagen. Og det er et kors det er snakk om, et kors med nagler i. Det kreves offer av oss for å få det vi søker, og vi må stadig strippe oss for både tillit til materielle goder, komfortable vaner og behagelige måter å tenke på. Da er det alltid godt å vite at Kristus selv gikk forut for oss, strippet av alle klær, i lydighet til faderen, slik at vi kan vite at oppstandelsen er endemålet. Slik blir Adams og Evas trang etter å skjule sin nakenhet, gjennom Kristus, snudd på hodet.

Jeg anbefaler den som leser denne teksten, å avslutte med å meditere over rosenkransens gledens mysterier, mens de tenker over konfirmasjon som gjennomgående tema.

HVORDAN FOREGÅR ET SKRIFTEMÅL?

Skriftemålets ritual

Skriftemålet kan finne sted både ansikt til ansikt, eller anonymt i en skriftestol hvor det er en skillevegg mellom deg og presten.

Presten hilser den troende som kommer for å skrifte, og begge gjør korsets tegn:

+ I Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn. Amen.

Presten oppmuntrer den skriftende til å ha tillit til Gud med følgende eller lignende ord:

Måtte Gud, som opplyser våre hjerter, gi deg å se din egen skyld og tro på hans barmhjertighet.

Skriftende: Amen.

Presten kan eventuelt lese en bibeltekst om Guds barmhjertighet og menneskets behov for frelse.

Skriftende: Det er ... siden mitt siste skriftemål.

Dersom den skriftende ikke kjenner presten fra før, bør en fortelle kort om sin livssituasjon (enslig, gift, prest, nonne, nylig konvertert, nylig fermet, nylig gått til førstekommunion osv.), slik at presten på en bedre måte kan forstå ens vansker og hjelpe en videre.

Skriftende: Dette er mine synder ...

Den skriftende bekjenner så alle sine synder. Som avslutning kan den skriftende be følgende angerbønn:

Skriftende: Min Gud, av hele mitt hjerte angrer jeg mine synder. Ved å velge å gjøre det onde, og ved å unnlate å gjøre det gode, har jeg syndet mot deg som jeg skulle elske over alle ting. Med din hjelp lover jeg fast å gjøre bot og unngå all synd. Vår Frelser Jesus Kristus led og døde for oss. I hans navn, min Gud, miskunn deg over meg.

Etter dette vil presten kort kommentere ens skriftemål, understreke Guds uendelige vilje til tilgivelse og gi den skriftende en bot. Så følger absolusjonen, hvor Gud ved Kirkens tjeneste tilgir den skriftendes synder:

Prest: Gud, vår barmhjertige Far, har ved sin Sønnens død og oppstandelse forsonet verden med seg og sendt den Hellige Ånd til syndenes forlatelse. Han gi deg ved sin Kirkes tjeneste tilgivelse og fred.

SÅ FORLATER JEG DEG DINE SYNDER I FADERENS OG SØNNENS OG DEN HELIGE ÅNDS NAVN +

Skriftende: Amen.

Prest: Lovpris Herren, for han er god.

Skriftende: Hans miskunn varer til evig tid.
Prest: Herren har tilgitt dine synder. Gå med fred.

Skriftende: Gud være lovet.

Hentet fra katolsk.no

4 DELER av et skriftemål:

- ANGER
- SYNDSBEKJENNELSE
- BOT
- SYNDSTILGIVELSE

HUSK!

1. Å rense sjelen din og gå til skriftemål systematisk er det beste du kan gjøre for din relasjon med Gud, gjør det derfor ofte! En gang i måneden er fin rutine.

2. Før hvert skriftemål skal vi forberede oss:

Skriftespeil – to forslag:

Gå gjennom de ti bud

Se på dine tre relasjoner: med Gud, med andre mennesker og med deg selv.

EN INVITASJON TIL DET KATOLSKE LIVET

■ Det er ikke lenge igjen til advent nå. For oss i KUT betyr det siste små justeringer på plakater og adventsaksjonsblad og nettsider, sånn at alt skal være i tipp topp kvalitet når adventsaksjonen starter. For at flere skal få vite om adventsaksjonen, skriver vi også innlegg til blader og nettsider, som blant annet Credimus der vi alltid prøver å knytte adventsaksjonen opp mot det gjeldene temaet. I denne utgaven derimot har vi måttet tenke litt ekstra, for hvordan skal vi knytte adventsaksjonen opp mot vårt sakramentale liv i Kirken?

Sakramenter er først og fremst «... et konkret, synlig tegn på at Gud gjør noe i, med eller for oss som vi ikke kan se med våre øyne.» ifølge katolsk.no, men nesten alle sakramentene foregår inne i kirkerommet eller er knyttet til et punkt i livet vårt. Hva har bøssebæring, kirkekafe, juleverksted og adventsaksjonshelg med sakramentene å gjøre? Jo, adventsaksjonen er en invitasjon til det katolske livet, akkurat som da våre foreldre på vegne av oss sa ja til å lære oss om vårt nye liv som en del av det katolske fellesskapet.

Ved dåpen lovte de at de skulle lære oss å elske Gud, familien vår og vennene våre og at de skulle fortelle oss om Jesus og hva han har lært oss. Og Jesus har lært oss å være barmhjertige. Han har lært oss å solidarisk hjelpe de minste. Han har lært oss å vise nestekjærighet. Det er dette adventsaksjonen handler om: å leve med Jesus

som forbilde. Vi lever etter det han har lært oss ved å engasjere oss under adventsaksjonen. Vi gjør det som ble lovet ved dåpen.

Det er ikke bare dåpen som kaller oss til å leve ut det sakramentale liv i tjeneste for andre, men etter vi har mottatt nattverden i messen blir vi fortalt «Gå med fred». Vi blir bedt om å gå ut og møte verden med Jesus i hjertene våre. Når vi dermed står ute i snøen og vi snart ikke klarer å telle vekslepengene fordi fingrene våre er så kalde, men smilet er fortsatt varmt, da møter vi verden med Jesus.

Adventsaksjonen er med andre ord et fantastisk hjelpemiddel til å kunne leve ut det sakramentale liv, leve ut barmhjertighetsgjerninger, leve i Kristus og dele denne herligheten med resten av verden! Det er en fantastisk invitasjon til det katolske livet.

Foto: privat

CREDIMUS ANBEFALER: STEDER

■ Denne gangen vil vi komme med en anbefaling av ulike steder vi synes er verdt å besøke. Nå som det blir enklere og enklere å reise er det fint å ikke bare lese en god åndelig bok, høre på en podcast eller se en vakker film, men også besøke fysiske steder. Slike besøk kan være veldig givende for vårt åndelige liv. Et møte med natur og skaperverket, et opphold i et kloster med retrett, en by med vakre kirker, alt dette vil både vekke i oss en lovprisning for Gud og gi oss en pause i hverdagen. Steder gir oss en mulighet til å stanse og reflektere, være med Gud og bare med Ham. De kan også gi oss mulighet for å tilbringe utrolig verdifull tid med våre nærmeste, familie, venner. Her kommer vår liste over steder vi synes dere bør besøke, både i Norge og i utlandet.

NORGE

Lunden kloster

Steder for retrett og åndelig påfyll:

- Lunden kloster i Oslo
- Munkeby Mariakloster og deres søsterkloster på Tautra
- Elisabethsøstrenes mange klostre i hele landet
- Katarinahjemmet midt i hovedstadens sentrum! Kapellet deres er alltid åpent for besøk.
- Hvis du vil dra helt til nord kan du besøke Karmel kloster i Tromsø og tilbringe noen dager hos karmelittsøstrene.
- Du kan delta i en vakker søndagsmesse i St. Dominikus eller messe med vesper i uken og be sammen tidebønner med brødrene.

Norges kristne skatter:

- Nidarosdomen (selve katedralen i Trondheim, tidligere

katolsk kirke, der Olsok feires hvert år), sammen med vår egen katolske katedral St. Olav. Kanskje du møter på biskopen der!

- Ringeby stavkirke
- Ringsaker kirke (med en flott altertavle fra før reformasjonen)
- Kikutstua (om vinteren)

Noen vakre byer, som inviterer til å prise Guds skaperverk:

- Røros (om vinteren, til Røros-martnan - et marked)
- Dørålseter, Rondane (om sommeren)
- Hardanger og særlig Lofthus (redaktøren vår pleide å tilbringe der hver sommer i sin barndom)!

UTLANDET

Peterskirken

- Jerusalem, Det hellige land (blant mange: Den hellige grav, Via Dolorosa, Getsemanehagen, Vår Frues fødested). Hele Det hellige landet der Vår Frelser gikk og levde er et helt unikt pilgrimssted!

- Roma (Laterankirken, Peterskirken, Sta. Maria Maggiore, Vatikanmuseet og ikke minst alle de vakre småkirkene, som ofte har færre besøkende turister med kamera og er vakre og spesielle på sin måte)

- I Napoli, som i seg selv er en kaotisk by, kan du besøke klosteret og kirken der Thomas Aquinas levde og skrev og til med se korset hvorfra han hørte Jesu ord "Du har skrevet godt om meg."

- Chartres, Frankrike (katedralen)

- Aachen, Tyskland (katedral påbegynt under Hl. Karl den Store)

- Mange steder knyttet til alle våre helgener:

Assisi (Hellige Frans og Klara)
Nursia (Hl. Benedikts fødested)
Lisieux (Lille Therese)

Steder med Marias åpenbaring:

- Lourdes, Frankrike
- Fatima, Portugal

VÅRE TANKER OM EUKARISTI

I eukaristien kommer jeg så nær Gud som jeg kan i dette livet, og det er en stor opplevelse hvis vi faktisk legger merke til hva som skjer. Eukaristien er fullbyrdelsen av ekteskapet mellom himmel og jord, alle synlige og usynlige ting.

Eukaristien er den fremste måten vi kan forenes med Gud på i dette livet; etter forvandlingen er det ikke lenger brød og vin, men Kristi virkelige nærvær.

Vi skal motta Kommunion med samme ydmykhet og hengivenhet som Jomfru Maria gjorde da hun mottok Ordet blitt kjødt, for vi får virkelig den samme Kristus som hun gjorde, og Han ønsker å slå rot i oss og bære frukt i våre gode gjerninger, slik Han gjorde det i Maria.

Det er Jesus som inviterer til samvær med Ham, på den mest intime måten mulig. Man blir det man spiser og det gjør man når man spiser Jesus.

Eukaristi er vårt himmelske måltid, vårt intime møte med Jesus. Vi må aldri ta det for gitt, men lengte etter den vakre foreningen, men Vår Herre, som også er helt nødvendig for oss. Vi må alltid komme tilbake. Eukaristi er der jeg møter ham mitt hjerte lengter etter.

Selv om jeg er fjern og distraherert gjennom hele messen, rotfester Eukaristien meg i øyeblikket og i virkeligheten. Jeg får spise hele Kristus, og han gjør meg hel.

Eukaristien er det mest dyrebare i verden, og det er det nærmeste vi kommer Jesus på denne siden av evigheten.

■ **Vi har spurt unge voksne katolikker om å dele deres tanker og refleksjoner om Messen. Her er det vi har fått inn.**

OM SYKESALVING

■ **Vi i Credimus inviterer dere til å bli med på en episode fra St. Augustins Bekjennelser, podkasten ledet av Martin Nguyen og Peder Foss.**

Martin: Nå skal vi faktisk få en overgang fra de sakramentene jeg og Peder har fått til de vi ikke har fått ennå, kommer til å få, hvem vet, Gud vet! Og vi starter med det morsomste, det aller siste egentlig – det er sykesalving! Hva er egentlig sykesalving, Peder?

Peder: Det er det sakramentet hvor en person i dødsfare, eller syk person som nærmer seg dødsfare blir salvet med krisma-olje og i det sakramentet får alle sine synder tilgitt og gis ekstra nåde til å enten bli frisk igjen, eller til å dø med Guds nåde i seg, til å dø og da stå opp igjen.

Martin: Men, hvorfor har vi sykesalving? Vi har jo alle de

andre sakramentene, vi har dåpen som innvier, vi har sakramenter, som vi får nåde gjennom, der vi blir tilgitt eller sier ja til noe. Hvorfor har vi da sykesalving?

Peder: Jeg tenker sånn at dåpen innvier det kristne liv. Og så har vi et sakrament som lar oss komme til det neste liv. Igjen, det er ikke bare for dem som kommer til å dø, og man kan motta det flere ganger. Intuisjonen min er bare at hvis vi har et sakrament for barn for at de skal fødes inni Kirken, så har vi også et sakrament for å fødes inn i det neste livet vårt.

Martin: Ja, men det er en fin tanke. Så vil jeg også supplere med Kristus som eksempel, han som innstiftet alle sakramenter. Vi hører ofte at han går og helbreder de syke. Vi hører alle de historiene der han drar rundt i byene. Der han nettopp tar de syke, de som trenger hjelp da, og viser oss hvordan sykdommen er en del av vårt menneskeliv. Skal vi ta noen av de bibelversene eller?

Peder: Ja, ja! Jeg har et her.

Martin: «Sannelig våre sykdommer tok han, våre smerter bar ham, ved hans sår har vi fått legedom.» (fritt etter Jes 53, 4-5)

Peder: Og det minner jo oss om at alle sakramentene kommer fra Jesus på korset. Det er i hans sår at våre sår blir helbredet. Og det er et helbredelsens sakrament. Jeg har et annet jeg vil vise også. «Helbred syke, vekk opp døde, gjør spedalske rene og driv ut onde ånder! Gi som gave det dere fikk som gave.» Mat 10,8 SÅ, det er en del av Kirkens oppdrag å helbrede de syke!

Vil du høre resten av episoden om Sykesalving og lære om andre sakramenter fra St. Augustins Bekjennelser?

Gå inn på deres egen nettside og hør på Martin og Peder samtale om det kristne mysteriet:
<https://www.sanktaugustin.no/st-augustins-bekjennelser/>
FB: St. Augustins Bekjennelser

VEIEN TIL PRESTEVIELSEN

”

Det som gjør oss til prester, det at vi kan bli et sakramentalt virksomt tegn på Kristus som gir oss frelsende nåde gjennom Kirkens sakramenter, det er at vi selv blir viet til ham gjennom ordinasjonens sakrament.

■ **Veien fra man søker opptak til presteseminar frem til prestevielsen tar som regel seks - syv år, men veien frem til man sender søknaden er for mange lenger. Slik var det også for meg. Det er vanskelig å si med sikkerhet «når jeg fikk kallet». Var det ved unnfangelsen? I dåpen? En gang i løpet av oppveksten?**

Det jeg vet med sikkerhet er at tankene begynte å melde seg tidlig i tenårene uten at jeg helt husker når. Tankene var der, men jeg turte ikke snakke med noen om det. Jeg vet ikke helt hvorfor. Jeg skjøv for det meste tankene bort, men de slapp aldri taket. Etter å ha vært i militæret, jobbet et år, og så gått på universitetet i to år forsto jeg at jeg ikke ville komme videre i livet uten å finne mer ut av disse tankene.

Det var da jeg meldte meg til biskop Schwenzer som da var biskop i Oslo. Han sendte meg videre til «veiledningsgruppen for pretestudenter». Den

gangen fantes ikke St. Eystein presteseminar. Nå er det dem man sender søknaden til, og den behandles av et styre som kommer med en anbefaling til biskopen. Det er han som bestemmer om vi får begynne eller ikke. Før den avgjørelsen ble tatt, ble jeg, som man blir det nå også, sendt til en psykolog – ikke fordi man mistenker at alle som søker opptak til seminaret er crazy, men fordi Kirken vil være trygg på at kandidaten man eventuelt opptar er moden nok.

Da jeg ble opptatt i seminaret, ble jeg sendt til Allen Hall i

London. Der var det allerede fire seminarister fra Norge, og vi var tre som reiste nedover. En bra gjeng! Før året var omme var det to som hadde valgt å slutte i seminaret. Det er helt normalt. Det sies vel at omtrent halvparten av de som begynner faktisk blir prester. Noen finner selv ut at dette ikke er for dem, og andre blir bedt om å forlate seminaret fordi de ansvarlige mener at du ikke vil kunne bli en lykkelig prest som kan fungere godt i tjenesten.

Jeg var to år i London. De første årene studerer man som

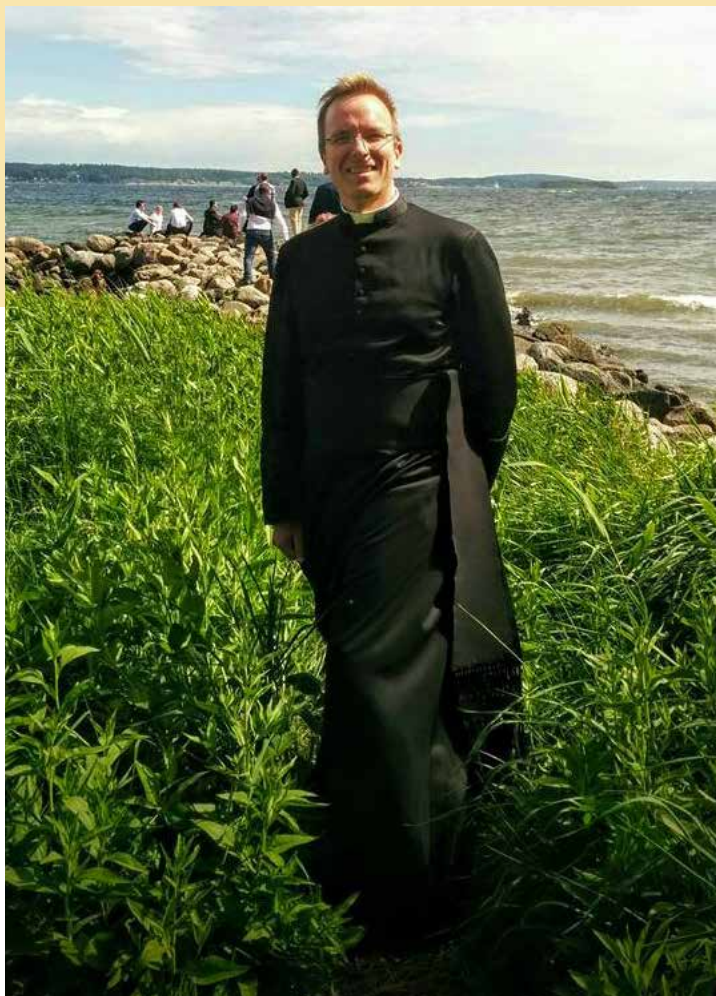
regel hovedsakelig filosofi. Det er kjempesmart. Filosofien blir et rammeverk som gjør det lettere senere å forstå hvordan teologien henger sammen. Filosofi betyr «kjærlighet til visdom», og teologi beskrives gjerne som «tro som søker forståelse.» Både i filosofi og teologi søker man sannheten, og Jesus sier om seg selv at han er Sannheten med stor S. Han er det guddommelige Ordet, Fornuften, Visdommen, som blir menneske, så i ham finner vi fremste kilden til full visdom og sannhet.

På samme måte som at jeg var

i London, så bor de som nå er seminarister i en engelsk kontekst, nærmere bestemt The Venerable English College i Roma. Filosofien studerer man på engelsk, ved dominikanernes universitet, Angelicum.

Etter mine to år i London ble jeg sendt til St. Svithun menighet i Stavanger. Opplegget var sånn at vi skulle ha menighetspraksis mellom filosofien og teologien. Nå gjør de det etter teologien, så etter femte året. Selv var jeg veldig glad for at det kom akkurat når det gjorde. Men det var mest på grunn av hvor jeg selv var i min

egen kallsavklaring. Etter å ha vært nok så trygg på at jeg var kalt til prestedtjenesten ble jeg veldig usikker da jeg faktisk begynte i seminaret. Kjemperart og kjempeskummelt. Men i dag er jeg glad for at det skjedde, for i seminaret har vi mange gode, erfarne mennesker rundt oss som hjelper oss å finne svar. Det kalles gjerne «formasjon», «formation» på engelsk. På norsk høres det litt rart ut, for vi lærer ikke til å gå i takt, som i militæret – på norsk betyr jo ordet det. Det handler om å formes som menneske, som et troende menneske, opplyst av den visdommen vi har tilgang til gjennom Kristus. Dannelse er kanskje et bedre norsk ord, det samme ordet vi kjenner igjen i «utdannelse». Og utdannelsen for å kunne bli prest bygger på fire søyler: menneskelig, åndelig, pastoral, og akademisk dannelse. I seminaret hadde jeg en «formator», en jeg regelmessig møtte for å snakke om alt mulig. Hun var virkelig fantastisk, og en stor hjelp. Hun er ordenssøster, men hadde en stor kjærlighet til prestedtjenesten. Hun var litt oppi årene, jeg

spurte selvfølgelig aldri hvor gammel hun var, men utrolig «fresh» og sprudlene. Og omsorgsfull. Og det er utrolig gøy at hun fortsatt er ved Allen Hall nå 20 år senere. Litt som den engelske dronningen har hun stadig masse energi! I tillegg til en formator har man en åndelig veileder. Der kan man snakke om de dypere tingene, det som irriterer en, tviler på, håper på, lengter etter, egentlig alt, for det menneskelige og åndelige henger jo sammen. Jesus er sann Gud og sant

menneske. Det guddommelige og menneskelige er ikke i konkurranse mot hverandre, om ikke vi selv lever umenneskelig. Det er noe av visdommen Jesus viser oss.

Det å bli sendt i menighetspraksis i Stavanger ble for meg løsningen på den kallskrisen jeg hadde hatt de første årene. I menigheten fikk jeg føle på kroppen mer hva prestekallet dypest sett handler om, og jeg elsket det! Menigheten i Stavanger, og prestene som

var der da, vil alltid ha en spesiell plass i mitt hjerte. Uten å vite det fikk de meg ut av krisen, og da jeg så reiste til Roma for å studere teologi i tre år der, så var jeg supergira.

I Roma bodde jeg i Collegio Svedese, det svenske kollegiet som ikke lenger finnes, og studerte ved Gregoriana, Jesuittenes universitet. Det var pes å lære seg nok italiensk til å komme seg gjennom studiene, men absolutt verdt det! De som ikke lærer italiensk kan også studere på engelsk, så jeg hadde en sikkerhetsventil, men det gikk! Når vi studerer teologi betyr det en del bibelfag, men også om sakramentene, om Kirkens natur og oppbygning, kirkerett, og kirkehistorie. Fagene skal hjelpe oss å stå stødigere i troen, også fordi vi som prester skal lære andre Kirkens tro å kjenne, og helst på en måte som gjør at folk ser skjønnheten og skattene som troen gir oss tilgang til og derfor ønsker å tilslutte seg den. Kunnskap om troen gjør det mulig for oss å tilslutte oss den, sånn at min tro (når den er svak eller sterk)

kan hvile i Kirkens tro.

Men det er ikke studier i seg selv som gjør det mulig for oss å være prester. Studiene følges av et bønneliv: tidebønner og messe i seminaret hver dag, og fellesskapsliv med de andre. Og det som gjør oss til prester, det at vi kan bli et sakramentalt virksomt tegn på Kristus som gir oss frelsende nåde gjennom Kirkens sakramenter, det er at vi selv blir viet til ham gjennom ordinasjonens sakrament. Først blir vi diakonviet. Da har vi allerede blitt opptatt offisielt som kandidat til ordinasjonens sakrament (kandidatur), innsatt i lektortjenesten (lektoratet) og som akolytter.

Selv ble jeg diakonviet i januar i mitt siste studieår (2008) sammen med p. Phu Nguyen som nå er sogneprest i Stavanger. Det var fint å være to. Det var i den messen vi avla våre løfter om å leve ugift, å be tidebønnene for Kirken, og å være lydige mot biskopen livet ut. Det var en stor dag, mer enn en forlovelsesfest. Vi hadde avlagt løftene som skulle likedan oss mer med

Kristus på en særlig måte. Da kunne vi lese evangeliet og preke, og døpe, vie og ha begravelser. Selve prestevielsen var et halvt år etter. Da mottok vi også patenaen med brød og kalken med vin. Våre hender ble salvet slik at vi i Kristi, den salvedes, sted og person kunne frembære messeofferet og tilgi synder i hans sted. Det blir ikke større enn det. At Gud selv kommer til oss gjennom synlige konkrete tegn for å gi oss del i frelsesverket gjennom sakramentene ved de ord som kommer fra min munn, det er mind-blowing. Gjennom prestevielsen får vi på en særlig måte del i den myndighet Jesus ga apostlene i nattverdsalen. Uten den stopper alt opp, for det er den som gjør det mulig for oss å handle i Kristi Person, in persona Christi. Det er han som feirer og bevirker sakramentene, ikke vi. Det er en stor lettelse... Jeg fatter det ikke, og vet jeg er uverdigg, men jeg takker Gud for at Han i sin nåde har kalt meg til nettopp dette livet. Jeg kan faktisk ikke forestille meg et rikere liv enn det jeg får leve.

Tekst: Marta Wade
Foto: privat

EKTESKAPETS SAKRAMENT

”

Ekteskapets mysteriet er tilgjengelig for alle og alle katolikker (gjernes også ikke katolikker) bør ha noe kunnskap om hva det katolske ekteskapet er.

■ **Jeg kunne snakket lenge om ekteskapets mysterium og har nok gjort det ved enhver anledning. Det er et sakrament og område innenfor teologien, som jeg har en særlig kjærlighet til. Og dette er ikke bare fordi jeg selv er gift.**

Denne kjærligheten har vært hos meg så og si hele livet og kommer fra min beundring over sakramentets mysterium; kommunionen mellom to mennesker i Gud; fullstending overgivelse; gaven av å bære frem barn; kanskje særlig symbolikken, som står bak ekteskapet. Nå har jeg allerede listet opp flere aspekter ved teologien bak det hele. Det teologiske aspektet knyttet til vårt liv, meningen med alt vi gjør og hvordan dette plasseres i Guds plan trenger nemlig ikke å være så vanskelig og fremmed for oss. Jeg mener at det ikke er bare sånne som meg, som har studert eller studerer teologi, som skal vite

noe om dette. Nei, ekteskapets mysteriet er tilgjengelig for alle og alle katolikker (gjernes også ikke katolikker) bør ha noe kunnskap om hva det katolske ekteskapet er. Denne kunnskapen vil ikke bare åpne dører for noen av de vakreste refleksjoner og beundringer for denne livsformen, men også gi en nødvendig kunnskap når vi selv skal forholde oss til ekteskapet som kjærest, forlovede, gifte, prester, nonner eller enslige. Denne kunnskapen kan faktisk være en hjelp for oss i mange praktiske spørsmål. Derfor skal jeg i dag skrive litt om den teologiske siden, ved hjelp av Vår Mor, Kirken.

Hva er egentlig ekteskapet?

Både Katekismen og Den kano- niske lov gir oss veldig konkret, men samtidig utrolig vakkert svar på dette spørsmålet. Vi skal bruke disse når vi viser til noen sentrale aspekter ved sakramentet.

Oppsummert: Ekteskapet er

ment, et synlig tegn på usynlig virkelighet, som er helliggjø- rende. Ekteskapet er et bilde på forholdet mellom Kristus og Kirken og avbilder hvordan Han gir livet sitt for henne, likesom ektefellene er kalt til å gi livet sitt for hverandre (Ef 5,31-33) Nedenfor kan dere lese direkte sitater fra de to

mellom døpte opphøyet til verdighet av sakrament". (KKK) Can. 1055 §1. "The matrimonial covenant, by which a man and a woman establish between themselves a partnership of the whole of life and which is ordered by its nature to the good of the spouses and the procreation and education of

”

Ekteskapet er et bilde på forholdet mellom Kristus og Kirken og avbilder hvordan Han gir livet sitt for henne, likesom ektefellene er kalt til å gi livet sitt for hverandre.

Ef 5,31-33

en pakt mellom en mann og en kvinne, som gjelder for hele livet. Denne paktten er sentrert mot gjensidig tjeneste og frem- bølge av barn. Ekteskapet er også blitt opphøyet til et sakrament, det betyr at når to døpte tar i mot ekteskapet i Kirken, tar de i mot et sakra-

ment, et synlig tegn på usynlig virkelighet, som er helliggjø- rende. Ekteskapet er et bilde på forholdet mellom Kristus og Kirken og avbilder hvordan Han gir livet sitt for henne, likesom ektefellene er kalt til å gi livet sitt for hverandre (Ef 5,31-33) Nedenfor kan dere lese direkte sitater fra de to

offspring, has been raised by Christ the Lord to the dignity of a sacrament between the baptized." (Den kanoniske lov)

**Ekteskapet har vært fra be-
gynnelsen**

Vi leser i begge sitatene at

ekteskapet har blitt opphøyd til et sakrament. Dette er noe som er særegent for ekteskapet. De andre sakramentene ble introdusert av Kristus i det de ble stadfestet som sakramenter i Guds frelsesplan. Ekteskapspakten har vært siden begynnelsen, den ble gitt av Gud ved skapelsen. (1 Mos 1,28; 1 Mos 2,18-24) Mann og kvinne ble skapt for hverandre og til det mest intime fellesskapet. Dette ble gitt oss til og med før syndefallet, ekteskapet er derfor naturlig og ikke bare nødvendig for frelse. Det er altså det vi er

skapt til.

Mann og kvinne blir en kropp

Mannen og kvinnen ble skapt som to "av samme slag", fullverdige mennesker (1 Mos, 2,18-23). Samtidig har vi fått vesentlige forskjeller i våre kropper som gjør at vi kan utfylle hverandre og bringe frem et nytt liv. Disse elementene er sentrale i et ekteskap. En kommunion skapt av to mennesker (mann og kvinne) som er "komplementære" og som bærer frukt. Denne relasjonen skal, som sagt, også være et bilde på Kristus og Kirken og

vitne om Kristi kjærlighet til den. Hvordan er så Kristi kjærlighet til oss? Han gir livet sitt for oss og forlater oss ikke. Det katolske ekteskapet er derfor eksklusivt og varer hele livet. Ektefellene blir en kropp og denne kroppen skal ikke skilles. De er ikke lenger to, men ett. Derfor er det umulig at et ekteskap kunne ha blitt "skilt". Tenk, for et utrolig pakt!

Ektefellene skal lede hverandre til helligheten

Ja, alle som er gift har faktisk som sin oppgave å hjelpe den

Det er gjennom ekteskapet ektefellene skal bli helgener! Og de er kalt til å hjelpe hverandre på denne veien.

andre til himmelen. Det er ikke så overraskende når vi sier, sammen med Katekismen, at ekteskapet “etter sin naturlige egenart er innrettet på ektefellenes vel” (KKK 1601). Det beste vi kan gjøre for hverandre er å helliggjøre hverandre. Og dette får vi faktisk hjelp til, nettopp ved å ta i mot ekteskapets sakrament i Kirken og være åpen for dens nådegaver. Ja, fordi alle sakramenter gir oss gaver, vi må bare pakke dem ut. Sakramentets nåde, som ektefellene får i vielsen, gir midler til å leve ut de ekteskapelige plikter. Det er

gjennom ekteskapet ektefellene skal bli helgener! Og de er kalt til å hjelpe hverandre på denne veien.

Ekteskapet skal bringe frem liv

Slik som Treenighetens kjærlighet bærer frukt i et menneske, fordi vi er skapt av kjærlighet og til kjærlighet, er ektefellene kalt til å bære frukter av sin kjærlighet gjennom barn. Det er deres kall i ekteskapet å bringe frem et nytt liv, å ta i mot et liv fra Gud. Det står skrevet veldig vakkert i Katekis-

men (KKK 1601). I den engelske versjonen kan vi lese at barn er ekteskapets herlighetens krone. Også de som ikke kan få barn av ulike grunner er kalt til å bringe frem liv og bære frukt av sin kjærlighet, å være en åndelig mor og far er minst like viktig.

Ekteskapet er et vakkert og stort sakrament, som skal lede oss til himmelen. Ektefeller er kalt til kjærlighet, til å gi liv og berike hele Kirken med sitt kall og tjeneste. La oss derfor alltid omfavne alle ektefeller med vår forbønn!

TOLKIENS KATOLSKE FANTASI

■ I tidligere utgaver av Credimus har jeg skrevet om de katolske elementene i bøkene til J.R.R. Tolkien. I første del skrev jeg om *Silmarillion*, der Arda – jorden – blir skapt av Eru Ilúvatar (den ene Gud) og det oppstår konflikt mellom de gode og onde åndene. I andre del skrev jeg om *Hobbiten* som en slags pilegrimsferd der Bilbo reiser til Ensomfjellet for å drepe dragen i sitt eget hjerte og blir en ny skapning. I denne siste delen skal jeg se på Tolkiens mesterverk, *Ringenes herre*, som en symbolsk fremstilling av den kristne frelseshistorien.

Tolkien mente at enhver god fortelling må ta utgangspunkt i det bibelske syndefallet. Når man leser *Ringenes herre* kan man få inntrykk av at verden har falt fra nåden og at en slags paradisisk tilstand har gått tapt. Midgard preges av restene etter en svunnen storhetstid som nå er i ferd med å forsvinne helt under ondskapens fremmarsj, mens alvene overlater landet til menneskene. Her var Tolkien inspirert av gammelengelske (angelsaksiske) dikt, som for eksempel *Vandringsmannen*: «Hvor er nu hesten? Hvor er rytteren? [...] Den stund er forbi, den svant i natten» (linje

98–99 og 102–103 i Sandved, 1987, s. 51).

Tidlig i boken får man vite at selv hobbitenes trygge tilværelse blir truet av de onde kreftene som styres av Sauron, mørkets herre. Men det har ikke alltid vært slik, for alvefyrsten Elrond sier at «intet er ondt fra begynnelsen av. Selv Sauron var ikke det» (bok II, kap. 2, s. 263). Ifølge kristen tro var Satan opprinnelig en lysets engel (Lucifer) som falt fra himmelen som følge av sitt eget hovmod og ønsket om å gjøre seg selv «lik Den høyeste» (Jes 14,14). Satan ble altså drevet av begjær etter makt

Tre ulike aspekter av Kristus – nærmere bestemt hans messianske embeter som prest, profet og konge – er til stede i tre forskjellige karakterer: Frodo, Gandalf og Aragorn.

som ikke tilhører ham, noe som også kan sies om Sauron – som fikk laget «Herskerringen» for å styre over folkeslagene i Midgard.

Ut fra det man leser om den i *Ringenes herre* er det nærliggende å konkludere med at Ringen er et symbol på synd. Den er den forbudte frukt som alle ønsker seg – den «kostelige» tingen som ingen ønsker å gi slipp på, men som trellbinde og forderver alle som eier den. Selv om det var Sauron som skapte Ringen, mistet han snart kontroll over den, og til slutt førte den til hans egen undergang. Begjær etter makt, som ifølge Den hellige Augustin (354–430) er roten til all synd, får folk til å gjøre onde ting som de ellers ikke ville ha gjort.

I en av mine favorittdele av boken sier hobbiten Samvis Gamgod at «om svart de står,

hvert tårn og mørke fjell, så fins etsteds en sol» (bok VI, kap. 1, s. 864). Med andre ord: Det finnes håp i verden. Men til forskjell fra bøkene om Narnia av C.S. Lewis kommer ikke dette håpet i form av én karakter (Aslan) som åpenbart symboliserer Kristus. Snarere er det slik at tre ulike aspekter av Kristus – nærmere bestemt hans messianske embeter som prest, profet og konge – er til stede i tre forskjellige karakterer: Frodo, Gandalf og Aragorn.

Frodo – presten

Den unge Frodo Lommelun er en hobbit, og svært ydmyk. Nettopp på grunn av hans mangel på maktbegjær er han den som passer best til å være «ringbærer». Ydmykheten hans kommer blant annet til syne gjennom følgende utsagn: «Jeg skal ta Ringen, [...] men veien kjenner jeg ikke» (bok II, kap. 2, s. 266). Når

Frodo frivillig tar på seg denne tunge byrden på vegne av folkeslagene i Midgard, gir det assosiasjoner til Kristus som bærer korset for menneskehetens skyld – som både prest og offerlam. Jesus forteller oss at: «Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine» (Joh 15,13). Den selvoppofrende kjærligheten er noe som knytter Frodo og Kristus sammen.

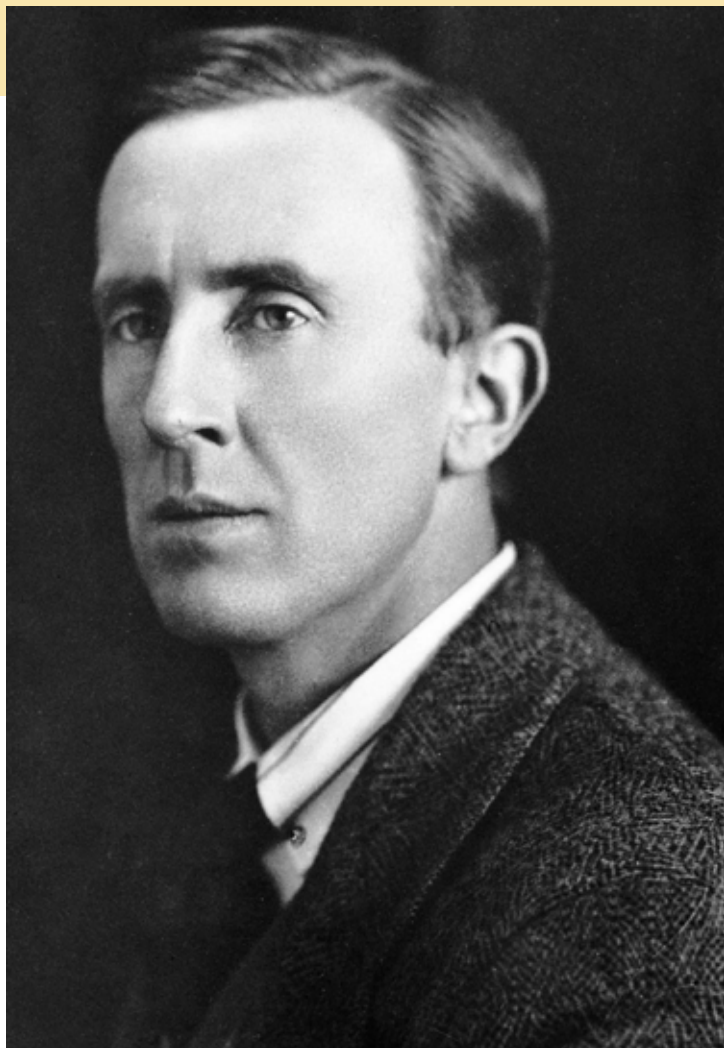
I likhet med Kristus som går ned til graven, går Frodo inn i Mordor – et rike preget av død og fordervelse. Her blir han forrådt av Gollum, karakteren som av denne grunn ligner mest på Judas Iskariot, og faller inn i en tilstand som ligner på døden hos kjempeedderkoppen Hutula. Det er like etter dette at Samvis, hobbitens trofaste følgesvenn, bærer Ringen en kort stund. Dermed ligner han på Simon fra Kyrene, som hjelper Kristus med å

bære korset på «smertens vei» i lidelsesfortellingen. Såret Frodo blir påført av et ringskrømt, og som plager ham resten av livet, ligner på såret som Kristus ble påført mens han hang på korset.

Ironisk nok var forræderen Judas nødvendig for at Kristi død og oppstandelse skulle kunne frelse menneskeheten, og på samme måte bidrar Gollum til å befri Midgard fra Ringens ondskap. Når alt håp ser ut til å ha sluknet, er det nemlig han som tar med seg Ringen – «min kosteligste!» – ned i Dommegsbergets flammer. Frodo reflekterer over at dersom det ikke hadde vært for Gollum, «hadde jeg ikke greid å tilintetgjøre Ringen» (bok VI, kap. 3, s. 901–902). Derfor ber han Sam om å tilgi Gollums tidligere ugjerninger.

Gandalv – profeten

Den mystiske trollmannen Gandalv Grå har først og fremst rollen som profet i fortellingen. Han kommer med gode råd og fører de andre karakterene

inn på riktig vei, men det mest oppsiktsvekkende er nok hans sannspådde profeti om at den patetiske skapningen Gollum «ennå har en rolle å spille, på godt eller ondt, før enden er nådd» (bok I, kap. 2, s. 69–70). Dette gjør ham lik Jesus, som

ved flere anledninger uttalte seg profetisk: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg» (Matt 26,21).

Svært lite blir fortalt om Gandalvs overnaturlige identitet i *Ringenes herre*, men leseren

får en ledetråd under trollmannens møte med balrogen i Morias miner. Da sier Gandalf at: «Jeg er Den hemmelige ilds tjener, jeg behersker Anors flamme» (bok II, kap. 5, s. 320). Denne ilden kan forstås som et bilde på Den Hellige Ånd, noe som innebærer at Gandalf er Guds tjener. I likhet med Kristus ofrer Gandalf livet sitt for å gi vennene sine en sjanse til å leve. Han farer ned i avgrunnen og antas å være død, men gjenoppstår i form av Gandalf Hvite – «for en kort stund, til min oppgave er endt» (bok III, kap. 5, s. 480).

Aragorn – kongen

Under Aragorns første opptreden i boken blir han beskrevet som en «underlig, værbit mann» (bok I, kap. 9, s. 160). Han går under navnet Vidvandre, og det er få som vet at han egentlig er den rettmessige arvingen til kongeriket Gondors trone. Når Aragorn og hans følgesvenner Legolas og Gimli blir omringet av ryttere i Rohan, skjer det noe underlig. Aragorn trekker frem alveklin-

gen Andúril, og «i hans levende ansikt så de i et kortvarig syn noe av steinkongenes makt og majestet» (bok III, kap. 2, s. 415). I likhet med Kristus er han altså en konge som nedverdiger seg for å leve blant vanlige mennesker på jorden, men enkelte ganger skinner kongeverdigheten hans gjennom.

Aragorn er også den som vandrer langs «de døde stier», og slik dør han på en billedlig måte for å tilby frelse til åndene i underverdenen. Disse har brutt eden sin til kongeætten, og kan ikke hvile i fred inntil de bøter straffen for dette forræderiet. Aragorn befri dem og fører dem opp fra jorden i kamp mot mørkets makter. Han sier til de døde at «når alt land her er rensket for Saurons tjenere, da skal jeg regne eden for innfridd, og dere skal få fred og forlate oss for evig» (bok V, kap. 2, s. 752).

Avslutning: Hvorfor trenger vi fantasi?

Mens han er i Rohan, blir Arag-

orn stilt følgende spørsmål: «Vandrer vi nå i sagn, eller på den grønne jord i dagslys?» Mange, inkludert katolikker, vil nok stille lignende spørsmål om *Ringenes herre*. Hvordan kan denne fantasiromanen være relevant for livet mitt? Er den ikke bare et påfunn som ikke har noe med virkeligheten å gjøre? I svaret oppsummeres den mytopoetiske filosofien som ligger til grunn for Tolkiens verk: «Den grønne jord, sier du? Et mektig sagnstoff er den, skjønt du trår på den i dagsens lys» (bok III, kap. 2, s. 416). Eventyr kan få oss til å innse at verden vi lever i også er fantastisk, siden den er skapt av Gud.

Litteratur

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet, 2011.

Sandved, Arthur O. Vers fra vest. Gammelengelske dikt i utvalg. Oslo: Aschehoug, 1987. Tolkien, J.R.R. *Ringenes herre*. Oversatt av Torstein Bugge Høverstad. Oslo: Tiden, 2003.

APRIL	Påske + 10.04–17.04	Mariaholm
	Dugnadshelg 06.05–08.05	Mariaholm
MAI	Militærvalfart 09.05–19.05	Lourdes
	75 års jubileum 08.07–10.07	Mariaholm
JULI	Pilegrimstur (18+) 20.07–29.07	Pilgrimsleden og Trondheim
AUGUST	Europeisk Pilegrimstur 03.08–07.08	Santiago
SEPTEMBER	Landsmøte 09.09–11.09	Mariaholm
	18+helg 11.11–13.11	Mariaholm
NOVEMBER	WYD-helg 18.11–20.11	Mariaholm
DESEMBER	Adventsaksjonen 30.11–23.12	

2022

NORGES
UNGE
KATOLIKKER

MUKS

Aktivitetskalender

ADVENTSAKSJONEN 2021

NORGES
UNGE
KATOLIKKER

Caritas
Norge

SEND EN DONASJON TIL:
3000.16.91410
ELLER VIPPS TIL: **93083**

**UNGDOMMEN ER FREMTIDEN
HJELP DR KONGO Å VOKSE**